

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Bellközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Bánffy Dezső báró.

II.

A Bánffy Dezső báró nyilatkozatai furcsaságuk tetőpontját abban érik el, a mit a főudvarmester ur az 1896. évi képviselőválasztásoknál elkövetett magatartása igazolására mond el.

A híressé vált választási brutálítások az egyházpolitikai törvények háborítlan funkcionálásához fűződő liberális érdekek okolja meg és nagy szabadelvű felhevülésében teljesen szem elől téveszti azt a tekintetet, a melylyel egy valóban liberális államférfi a szabadelvűség ügyének tartozik.

A Bánffy-interviewnek ez a része nyílt diskreditálása a szabadelvűség erejének. Határozott bevallása annak, hogy a szabadelvűség csak a választási erőszak által uralkodhatik. Egyenes beismerése annak, hogy a magyar szabadelvű párt 25 éves uralma odáig kompromittálta már a szabadelvűség ügyét, a hol az csak az erőszak támogatásától várhatja uralma további biztosítását.

Mint a szabadelvűségnek őszinte barátja, épen ez okból az egyházpolitikai javaslatoknak annak idején ellenzéki pártállásom daczára lelkes híve, komoly megütközéssel olvastam az interviewnek ezt a részét és csak az a tudat nyugtatott meg a magyar szabadelvűség ügye iránt e nyilatkozat révén nem alaptalanul táplálható aggodalmimban, hogy Bánffy Dezső báró e nyilatkozatával is ellentétbe jött a tények igazságával.

Mert nem áll, hogy a múlt választásoknak az egyházpolitikai harc reminiscenciái adták volna meg az uralkodó jeleget. Nem való, hogy az egyházpolitikai törvények sorsát a választások döntötték volna el. És nem igaz, hogy Bánffy Dezső báró csupán az egyházpolitikai küzdelemben tanusított magatartásra lett volna tekintettel az ismeretes választási eszközök alkalmazásánál.

Az egyházpolitikai törvények minden nagyobb fennakadás nélkül való végrehajtása még 1895 őszén megtörtént. Erősebb animozitás daczára az élénk agitációnak, sehol nem volt tapasztalható az „új rend” irányában. A felvidéket kivéve, maga az egyházpolitikai revíziót zsalajára író néppárt sem valami nagy csoportban jelent meg a küzdőtér homokján. Szóval, magok az úgynevezett egyházpolitikai javaslatok legkevésbé sem igényelték azt az erőszakot, a melyet Bánffy Dezső báró

a néki nem tetsző vélemények irányában általában, de főleg az 1896. évi választásoknál alkalmazott.

Hisz ne felejtjük, hogy épen Bánffy Dezső báró volt az, a ki a szabadelvű párt egyházpolitikai secessionistáinak bünbocsánatot adott volt.

Hogy lehet mégis azt mondania, hogy a választások intézésénél csak az egyházpolitikai magatartásra volt figyelemmel?

Ha állam volna ez: ugy a Kammererek, Györfy Gyulák és Zay Miklósok nem juthattak volna épen a Bánffy Dezső kegyéből mandátumhoz. És Havár Dániel, Hójtay Pál, Tóth Ernő, Veres József, Hermann Ottó és még annyi valóban liberális ellenzéki nem vesztették volna el mandátumaikat.

Am győzhetek azok és bukniok kellett ezeknek, mert Bánffy Dezső br. előtt a választásoknál is egyetlen uralkodó szempont a saját hatalmi pozíciójának megmentése volt. A mi kedvezett ennek a szempontnak: az megnyerte a bünbocsánatot. De irgalomra nem talált, a mi azzal összeütközésbe jött.

De ha mindjárt koncedálnók is annak az állításnak igazságát, hogy Bánffy Dezső báró választásainál csakugyan a liberálisizmus szempontja volt az irányadó és a jésuitizmus álláspontjára helyezkedve, a „finis santifikát médea” elveinél fogva, a liberalizmus érdekében jogos fegyvernek ismerjük el a brutálítást: nem hunyhafunk szemel az előtt a tény előtt, hogy Bánffy Dezső báró választása, e szempontból tekintve, még csak a siker külső csillogásával sem dicsekedhetnek.

Hisz közvetlenül a választások előtt egyetlen néppárti képviselő a Házban a „revízió” törekvését. S a választások eredményében ez a szám meghuszoszódott.

Nem valami nagyon aggaszthatja tehát a szabadelvűség híveit a főudvarmester urnak az a jóslata sem, a mely jövőre a néppárt további szaporodását helyezi kilátásba. De legkevésbé szolgálhat a brutálítás politikájának igazolására. Hisz a néppárt szaporodásának veszedelmét ez a politika sem akadályozta meg.

Hanem azért mégis érteni lehet, hogy Bánffy Dezső báró a jövő választások eredményére nézve jóslatokba bocsátkozik. Szerinte a Széll politikája a szabadelvű tábor jelentékeny megapadását idézi elő.

Mely fő ösztönzőül is szolgálhat

mandátumok veszedelme által felköltött honatjai aggodalom a Bánffy-regime reaktivizálására!

Taktikának elég átlátszó taktika.

De annyi bizonyos, hogy ebben a taktikában, a mely nyílt ráutalás arra, hogy a szabadelvűpárt az ő numerikus többségét csakis a Bánffy-féle eszközök segítségével tudja biztosítani, — egy szemernyi sincs a politika tisztesség és szemérem érzetéből. De annál több van abból a lelkiismeretlenségből, a melynek a magyar politikában Bánffy Dezső báró a legpregnansabb képviselője, legszemélyesebb megnyilatkozása.

Dr.

A háboru.

A hadi szerencse újra az angolok ellen fordult. Akármiké fog az angol hadvezetőség, mindennel kudarcot vall. Egyelőre nincs is kilátás arra, hogy az angolok folytassák a hadműveleteket s nagy szerencse lesz rájuk nézve, ha Bloemfonteinben nyugodtan megmaradhatnak. A sok bajhoz még az is járul, hogy az **angolok nagy hiányt szenvednek lóban és téli ruhában.**

Lovak oly kevés, hogy egy ezred alig tud száz lovas katonát kiállítani, a mi roppantul megbénítja a háborus operációkat. A téli ruha hiánya is nagyon érezhető kezd lenni. A katonaságnak csak vékony nyári ruhájuk van, a minél az a következtetés, hogy sorra megbetegednek. Mindegyik ezrednek egy-kétszáz beteget van, s legutóbbjuk **tüdőgyuladásban fekszik**, a mi a hiányos öltözködés következménye. Robertsnek okvetlenül be kell várnia, a míg kellő számú ló és meleg ruha érkezik. A reddersburgi burok, a kik néhány nap előtt meghodoltak az angoloknak, **újra beállttak a bur hadseregbe, letépték az angol zászlót s újra kitűzték az oránzi lobogót.**

Az oranjei volksrad.

Londo, ápr. 9.

A kroonstadti volksrad ülészaka mindössze öt óra hosszúságú tartott. A volksrad elfogadott egy határozati javaslatot, amelylyel Kroonstadot tette meg ideiglenes fővárossá. Steyn elnök hosszabb beszédben a következőket mondta: A harcéri helyzet kedvezőbb, mint valaha volt, de még ha sikerülne is Angliának a két köztársaságot legyőzni, Franciaország, Németország és Németalföld nem fogják tűrni, hogy Anglia a két köztársaságot annektálja. Steyn elnök ezután előterjesztette, hogy Oranje szabadállam a háború folytatására fölmillió font kölcsönt vett föl Transvaaltól. A két köztársaság kormánya tudatta az angol kormánnyal, hogy **újra az angolok a bur hadifoglyokat tovább is Szent-**

Ilona szigetére küldik, ugy a burok az angol hadifoglyokat a johannesburgi földalatti bányákba fogják internálni.

Villebois temetése.

London, ápr. 9.

Kimberleyből jelentik: Villebois Marcil ezredes tegnapelőtt teljes katonai dísz kifejtésével azzal a három angol katonával együtt temették el, a kik ugyanabban a harcban estek el. De Breade gróf gyászbeszédet mondott, a melyben megköszönte Melheun lordnak emberséges bánásmódját, a melyet a hadifoglyok iránt tanusít. Az a bur csapat, a melyet Villebois vezetett, el akarta pusztítani a Kimberleytől, délre levő vasutvonalat. A csapat nem vitt magával élelmestő traint, hanem csak egy dinamitos kocsit, a melyet az angolok elvettek.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Valamennyi kolozs megyei tisztviselő urnak és a segéd és kezelő személyzet minden tagjának.

Valamennyi kör- és községi orvos urak.

Valamennyi kör- és községi jegyző urnak, ugy is, mint a előljáróság tagjának.

Valamennyi közgyám urnak.

Valamennyi törvényhatósági utmester urnak.

Valamennyi községi-közelekedési közuti utbiztos urnak.

Hazánkban a magyar ipar pártolása végett ugy társadalmi, mint hivatalos uton nagy arányu mozgalom indult meg. Ha Cziméd ma bármely magyar lapot vesz kezébe, ugyszólván alig van lap, melyben a nagy közönségnek a hazai ipar pártolására felkéréséről egyik vagy másik irányban szó nem volna. És a sajtó közreműködésének nagy hatása is mutatkozik, mert ezer meg ezer ember jelenti be kifejezetten is, hogy a magyar ipart kitelhető módon pártolandja.

A hatóságok is mindezen téren igyekeznek a magyar ipar fellendülését előmozdítani. És mondhatom, hogy ha a hatóságok e téren utmutató példával járnak elő, mint az több helyen tapasztalható, hazafias buzgalom mellett a legnagyobb eredményeket érhetjük el.

Több kormányrendelet intézkedik már arról, hogy a közhatalóságok által szükségelt mindennemű iparcikkék beszerzésénél kellő gond fordítandó arra, hogy a beszerzendő iparcikkék magyar gyártmányok legyenek. Erre nem kívánok külön bővebben kiterjeszkedni, mert ez minden hatóságnak hivatalos kötelességét képezi és a tisztviselők ezen kötelességüket bizonyára lelkiismeretes pontossággal fogják is teljesíteni.

Bár egyes hatóságoknak az iparcikkékből szükséglet évenként nem nagy összeget képvisel, de, hogy példát mondjak, ha hazánkban törvényhatóságai és 12000-nél nagyobb számú községe és mindezek tisztviselői papír, levélboríték, irón, aczéltoll, pecsétviasz, tinta, nyomtatvány szükségletüket hazai gyártmányokból szerzik be: már milliókat képviselő érték az, mivel a hazai ipar fejlődését

előmozdítja, mely összeg, hazánkban benmarad s nem a külföldi iparnak nyújtatik. Sohasem az veendő figyelembe, hogy pl. N. N. községnek, közigazgónak ily szükséglete évenként 100—200 koronát, hanem, hogy az összes községek szükséglete már milliót tesz. Mielőtt tehát a beszerzés megtörténik, minden tisztviselőnek legnagyobb gondját az képezze, hogy kipuhatolja, vajjon az illető beszerzési helyen valóban magyar gyártmányokat vásárol-e? nem külföldi cikket árulnak-e az illető kereskedők?

Hivatalos kötelességet képez továbbá az is, hogy a hatóságok a felügyeletük alá tartozó intézeteknél is magyar iparcikkék beszerzését követeljék. Pl. a községek a községi iskoláknál, esetleg kórháznál stb.

A közszolgáltatásban álló orvosoknak is nagy terük van az iparfejlesztésnél, ha pl. hazai gyárban megszerezhető orvosi műszereket és írőszereket ott vásárolják.

Mindaz, a miket eddig felhoztam a tisztviselői kötelességgel függ össze, de van még ezenkívül nagy tér, hol a tisztviselő a hazai ipar fejlesztésén munkálhat.

Minden tisztviselő többé-kevésbé szerepet visz a társadalmi életben, egyesületeknek tagja, vagy a társadalmi élet tényezőivel érintkezésben van, egyezmény módja van közvetlen vagy közvetett uton odahatni, hogy a köréhez tartozók iparcikkékből való szükségleteiket magyar iparosoktól, kereskedőktől, magyar gyártmányokból szerezzék be. Fontos e téren minden tisztviselőnek hazafias buzgalma és a kit összekötöttései, a társadalmi életben elfoglalt szerepe, kiemelkedő tisztviselői állása többen megítélésre képesítene, annak épen ezen előnyöknél fogva kell többet tennie a hazafias ügy körül.

Ha minden tisztviselő saját magán szükségleteinek hazai forásokból való beszerzésével irányadó példát nyújt és mindazt, mire a már hangsúlyozottak szerint képes, megteszi, bizvást mondhatom, hogy a hazai ipar fellendülése és a külfölddel a verseny megállása a közel jövőben be fog következni.

Elvárom tehát Czimédől, hogy mindazt, a mi hivatalos kötelessége, egyszersmind hazafiai kötelességének is tekintse és a mi hazafiai kötelessége, lelkiismeretesen teljesítse!

Ezen rendeletet a tisztviselő urnaknak (községieknek is) közvetlenül küldetett meg. Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsvár, 1900. ápril hó 3-án.

Gr. Lázár István, s. k.,

Erdélyi angol kiviteli társaság.

E napokban egyik legnagyobb angol kiviteli cég az iránt keresett meg engem, tudassam vele Erdély azon nagyobb czégeit és termelőit, melyek képesek lennének kivitelre alkalmas productumokat nagyobb mennyiségben Angliába szállítani. Átiratában megjegyzi, miszerint tudomása van, hogy Erdélyben nagyon sok kivitelre alkalmas termék van és ezek legnagyobb része osztrák és német közvetítő czégek által jutnak hozzájuk. A terményeket tehát második, sőt harmadik kézből nyerik.

hal valakije. Legáltalánosabb az a hit, hogy a ki a fecskét, különösen a *verest*, megöli, véres lesz a tehene teje.

De azt mondják, hogy akkor is véres lesz a tehén teje, ha a hasa alatt, fűrte fecske repül el. Körömczön azt hiszik, hogy a ki a fecskét agyon üti, elszárad a keze. A ki pedig kivágja a fecskének a nyelvét, annak némák lesznek a gyermekei. Kalotaszegen azt mondják, hogy a ki a fecskét megöli, vagy fészket leveri, annak kezét átok éri, mert a mihez fog, az nem sikerül neki mindaddig, míg a fecske teste, porrá nem lesz, vagy ha a fészket rombolta le, míg magának új fészket nem rak. (Wlilockiné, Ethn. III. 52.) Legáltalánosabb hit, hogy ha a fecske fészket leverik, véres lesz a tehén teje, vagy megrepedez a tölgye. Gömörben azt mondják, hogy az istállóban levő fecské-fészket nem szabad leverni, mert a tehén nem ellik meg s ha meg is ellik, a borja nem marad épen. (Elek Zoltán gyűjt. Ethn. VII. 286.) Udvarhely megyében pedig, hogy a ki a fészket leveri, az a kigyó meg fogja marni. (Sándor János gyűjt. M. Nyelvőr, V. 87.) Még az is rossz, ha a veréb a fecské-fészkebe megy, mert a ház leég. (Körömcz.)

Ezeket tudva a nép, a rossz ember mások megrontására is használja. Ha véres fecsketojást elásnak a pajtában a tehén első lába elé, véres lesz a teje. (Sátoralja-Ujhely. Paszlaszky Sándor gyűjt. M. Nyelvőr, X VI.) Ha pedig csupasz fiókát, a mely még vak, a fészkekből kiszednek, megfojtják, azután elássák a küszöb alá, oda be nem megy a marha. (Ugyanott.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Április 11.

A fecske.

I.

Megjöttek a fecskék! Örömmel várják mindenütt, mintha a családhoz tartoznának e kedves madár. Otthoniasan lapul meg fészke az eres alatt. S mint a költő mondja:

hajnalonként
Friss dallal fizeti
Le a lakbért s a szállást
Igen szeretheti.

Az ember szeretetét, bizodalmt fejezi ki a fecske iránt Banquo is, mikor a fores-i kastély előtt így szól Duncan királynak:

Im e nyári vendég,
A házi fecske, gondos építés
Által mutatja, hogy az ég lehe
Édesdeden fuvalt itt: nincsen egy
Párkány, sarok, zug, oszlop, a hová
Ne rakta volna függő nyoszolyáját
S kicsinyjei bölcséjét. A hol pedig
Szeret fészkelni: ugy tapasztalám,
Ott tisztáa lég van.

(Macbeth, I. felv. 6. szín.)

Mintha részt venne örömmekben, bánatunkban. A szerelmes reá bizza titkát, meghittjé teszi, epekedve kéri:

Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském!

Vagy máskor:
Repülj fecském, ablakára,
Kérjéd, nyissa meg szavadra!

A rablégény is töprenkedik:

Véremmel irattam
E kis czédulácskám,
De nincs oly követem,
Kitől elküldhessem.
Méhentől küldeném,
Félek, mezőre száll,
Kedve szerint való
Virágjára talál.
Szarkától küldeném,
De igen cserregő,
Titkos bánatimat,
Félek, kicserregi.
Készülj, édes fecském,
Vidd el levelecském!

Sőt a nép szeretete tovább megyen. Szent madárnak tartja. Isten madarának hívja. Körömczön azt mondják, hogy a méh és fecske nem döglik meg, hanem meghal. Országszerzte azt hiszik, hogy a melyik házra a fecske fészket rak, az szerencsés lesz. Szerencsés lesz még az a föld is, a melynek sarából fészket építi. (Körömcz, Pászto.) Még nagyobb szerencse, ha a szobába repül. Ha pedig a szobában fészkel, olyan házról, a hol eladó lány van, az a leány nemskára férjhez megy. (Kolozsvár vidéke.) Már az is szerencse, ha tavasszal az első fecske a házra száll s a nagyapa látja meg először. (Miskolc.)

S ha a *parti* fecske fára száll, az az egész vidék szerencsés lesz. (Nagy-Kálló.)

Ha a lakodalmas házba száll, az új párnak állandó boldogságot hoz. Ha lány vagy legény ablakára száll, valaki szerelmes lesz az illetőbe. Ha pedig beteg ember szobájába repül, meghozza annak egészségét. (Wlilocki

Henrikné közlése Kalotaszegről. Ethnographia, III. 52.)

Mikor az ember tavasszal az első fecskét meglátja, emeljen kalapot s köszönjön neki, akkor jó dolga lesz a nyáron. (Ugyanott.)

De a ki tavasszal, *ültében* fecskét, vagy általában költöző madarat lát, egész esztendőben beteges, vagy rest lesz. (Szűrneg. Csomár István gyűjtése. Magyar nyelvőr, XI. 37.) Székás-Besenyőn azt mondják, hogy mikor az első fecskét meglátod, a jobb lábod alatt nézd meg jól a helyet, pénzt találál.

Legáltalánosabban ismeretes a szepőlőtől való megszabadulás babonája. A leányok, mikor tavasszal az első fecskét meglátják, hogy a szepőlő ki ne verjen rajtok, a kezök ügyében levő vízzel, vagy békanyállal megmosdanak, vagy szükség esetén háromszor a markukba köpnek s avval mosdanak meg. Avagy pedig csak jelzik kezökkel a mosdást. Akár így egyszerűen teszik, akár mondanak is hozzá valamit. Például:

Fecskét látok,
Szepőlő hánynok!

Vagy:

Fecskét látok,
Szepőlő mosok,
Mind arra ragadjon!

Vagy:

Fecske, fecske, vidd el szepőlőmet!

Vagy:

Püti, püti! minden rutságom rád szálljon!

Azt is teszik, hogy két kezüket olyan

formán forgatják egymás körül, mintha gombolyítanának s e közben ezt mondogatják

Fecskét látok,
Szepőlő hánynok.

Selymet gmbolyítok. (Somogy. Király Pál gyűjt. Ethn. III. 129.) A borsódi matyó nép pedig azt mondja, hogy a ki nem akar szepőlő lenni, menjen ki nagypénteken virradóra, mielőtt a fecske át nem repülte, a patakra, s ott mosakodjék meg. (Tard. Istvánffy Gyula gyűjt. Ethn. VII. 369.) A sokaké néphit pedig azt tartja, hogy az első fecske láttára köpjön az ember elébb baltenyerébe és dörzsölje meg azzal jobb halántékát, aztán a jobb tenyerébe köpve, dörzsölje azt balhalántékára és egész éven át minden, a mit gondol, sikerülni fog. (Wlilocki Henrik. Ethn. VII. 294.)

II.

Salgó-Tarjánban nem szeretik a fecskét az istálló mellett. De Felső-Gömörben azt hiszik, hogy ha az istálló eresze alatt fészkel, nem lesz olyan piszkos a ló, nem kell annyit takarítani.

A kinek a fecske fülénél repül el, levelet kap. (Kolozsvár, Torda.) Álomban pedig hirt, örömet jelent.

Ismeretes időjós is a fecske. Ha nagyon alatt, vagy nagyon magasban repül, eső lesz. Különbben, ha magasban repül, állandó szép időt jelent. Ha kora tavasszal csapatokban kering, hó lesz.

Nagy bün azonban a fecskét, vagy fészket bántani. Körömczön azt mondják, hogy ha valaki egy fecskét vagy fecskéfiókát agyonüt, tojását eltöri: meggyul a háza, vagy meg-

Nagyon természetes, hogy a közvevők busás nyereséget szednek és ennek megátalását célozza az angol kiviteli czég, midőn közvetlenül óhajtaná Erdély productumait beszerelni. Ezen közvetlen beszerzés reánk nézve azért is fontos, mert a termények és iparcikkek sohasem kerültek ki az idegen közvevők által, mint magyar, hanem mint osztrák és egyéb termények és így a busás nyereségen kívül a jó hírnevünkől is megfosztottak.

A fővárosban most van alakulóban egy magyar-angol kiviteli társulat, melynek élén báró Dániel Ernő, volt kereskedelemügyi miniszter áll.

Nagyon időszerűnek, gazdaságilag és kereskedelmileg rendkívül fontosnak tartanám, ha egy „Erdélyi angol kiviteli társaság” alakítatnák, melynek czélja lenne Erdély minden oly productumát, mely kivitelre alkalmasnak bizonyul, angol piacra vinni.

Tájékoztatóul szükségesnek találok, hogy a legutóbbi statisztikai adatokból látható legyen az elmúlt év kivitele hazánkba Angliába:

Árpa	1.244,000 korona.
Kender nyers	1.852,000 „
Cserző anyag	1.724,000 „
Liszt	9.910,000 „
Tojás	488,000 „
Bab	328,000 „
Leölt szárnyas állatok	696,000 „
Ásványvíz	416,000 „
Kefekőtőárak	1.454,000 „
Kemény épület- és műfa	496,000 „
Fűrészt faár	492,000 „
Hajlított butor	326,000 „
Ényv	474,000 „
Villamos motor és dynamógép	724,000 „
Hímzett selyemszövetek	418,000 „
Egyébb cikkek	2.500,000 „
	23.542,000 korona.

Ezen hivatalos kimutatás nem tükrözi egész tisztán vissza a kivittelt, mert, mint említettem, számos cikk és anyag mint osztrák vagy egyéb czímen kerül Angliába.

Fenti kimutatásból látható, hogy egyik cikk kivételével ezen productumok nagyobb mennyiségben volnának Erdélyben beszerezhetők és kivitelre alkalmasak. Van azonban Erdélyben számos olyan cikk is, melyek ma még Angliában ismeretlenek, de kis élelmességgel és alkalmas kiviteli czég által azokból nagy fogyasztási cikkeket lehetne az angol piacon teremteni.

A hozzáz fordult kiviteli czég a statisztikában foglaltakon kívül a következő cikkeket találja kivitelképeseknek s ezek Erdélyben tekintélyes mennyiségben termeltetnek és állítatnak elő.

Bor, gyümölcs, aszalt szilva, paradicsom, ugorka, vaj, sajt, túró, erdélyi ásványvizek, fenyőpálinka, körteapálinka, likör, szilvium, szesz stb.

Erdélyi házi iparcikkek, himzések, szőnyegok, kalapok, majolica áru, löszerszámok, pokróczok, falapát, taligák stb. stb.

Ezen alakítandó kiviteli társulatunk feladata lenne Erdély nagyobb termelőivel, földbirtokosaival, gyárosaival, iparosaival érintkezésbe lépni. Ezek egyrészt egyszersmind az actióba bevonni, megállapítani a kivitelre alkalmas productumokat. Továbbá feladata lenne ezen társulatnak Anglia legnagyobb kiviteli cégeivel szerződési viszonyba lépni, behatárolni tanulmányozni a legalkalmasabb szállítási utadót, a kormányzat esetleges szállítási és egyéb kedvezményeket elérni, tanulmányozni az angol viszonyokat, továbbá vállalni a termelő és szállítóval szemben a fizetési kötelezettségeket.

Gondoskodni, hogy a termelő és fogyasztó között a viszonyok konsolidatassanak. A termelőket minden időben a szükséglet és irányzat felől tájékoztatni, ellátást a termelő és szállító minden szükséges információval. Egyszóval minden tekintetben megvédeni a szükséges és kívánt érdekeket.

Eltekintve, hogy egy ily kiviteli társulat prosperálása és jövedelmezősége kétséget

kizárólag biztosítva lenne, de gazdaságilag, kereskedelmileg Erdélyre nézve rendkívül fontosnak mondható, másrészt produktumaink a világpiacra kerülnek, életelt adva kiviteli képességünkről s anyagaink mint magyar productum kerüljenek ki.

Ezen ügy nagy horderejénél fogva is megérdemlené az ezzel való komolyabb foglalkozást és ezen minden tekintetben fontos és hasznos eszme megvalósítása érdekében az erre hivatott egyéniségek volnának ez ügybe bevonandók.

Az alakítandó társulat szervezete és a részletek felett az ügy iránt érdeklődő szakférfiakból egybehívandó értekezlet lenne hivatalos dönteni.

Krausz Emil.

SZÍNHÁZ.

Coulisset ur. A tegnapi előadás azt bizonyítja, hogy tizenharmadrangú társulatknál is lehet igazi tehetségeket felfedezni. *Krasenay* Andor nevét sohasem hallottuk. Tegnapi fellépést nálunk és eljátszotta Coulisset urat. Hibáknak, félzségeknek nem volt híján ez az alakítás; de ezek mögött a hibák, félzségek mögött egy igazi tehetséget fedeztünk fel. Eleinte bizalmatlansággal fogadtuk, mikor lehetetlen maszkjával (mely XIII. Leó pápához hasonlított) kijött, de rövid idő alatt mind jobban megkedveltük. Láttuk ezt a szerepet Hegedűstől, Megyeritől, Vendreitől; de azért élveztük a Krasenayt is. Az új komikus arca csodálatosan hasonlít az Ujházihoz, organuma is. Egyebekben pedig Hegedűsre emlékeztetők: mozdulatai, taglejtése, mimikája, egész játékmódora. De nehogy azt higgyük, hogy utánozza őket. Nem. Minden, a mit csinál, magán viseli az eredetiség bélyegét. Ez az igazi tehetség jele. Mi ez első fellépése után kíváncsian várjuk a többi. Mert okvetlen fel kell lépteni még egy-két szerepben. Szerződöttesre azonban már most ajánljuk; nem hiszük, hogy jó véleményünkben csalódnánk. Tegnap különben két tagja bucsuzott el a társulatnak. Egyik *Miklósi* Ilona, kit tisztelői elhalmoztak csokrokkal és virágokkal. A kisasszony Lucienet játszta s már megjelenésekor zajos tapsal fogadták s felvonások után is többször hívták ki. A másik bucsuzó tag *Vágó* Béla, kiről készséggel elismerjük, hogy igen talentumos színész, kiből sok jellemző erő van. Az is igaz, hogy ritka színész fejlődött ilyen gyorsan, mint ő; mert *Vágó* tudvalegőleg alig egy éves színész. A többi minden a régi volt. (b)

A Nemzeti Dal legutolsó megzenésítője.

Kolozsvár, ápril. 11.

Tegnap távirat hozta Kolozsvárra a szomorú hírt, a Zimay László haláláról. Ma a pesti lapok közlik élettrajzát, szárazon, ridegen, szó szerint a Pallas Lexikonból.

Egyik legnagyobb érdemét egyik lap sem említette.

Utolsó műve volt a múlt évben az, hogy megzenésítette a „*Talpra Magyar!*”

Petőfinek a magyar szabadságról írt örök becsű szavátára sokan irak már zenét.

A kolozsvári március 15. bizottság ünnepélyein a Kolozsvári dalkör is, a polgári daleylet is mutatott be egy-egy „Nemzeti Dal” énekét. Hatástalanok voltak. Nem fe-

jezték ki, nem tudták a szívbe oltani azt az eszmét, azt az érzést, mely a költő lángelkét bevittette akkor, a mikor megírta ezt a művet, mely élni fog és szállni fog minden év március 15-én ajkáról-ajkra, míg magyar él.

A „Nemzeti Dal”-ról, mint Ferenzi Zoltán kimutatta, irak már vagy 28-an zenét. Szakértők, kik a Zimay „Nemzeti Dal”-át a szerző által zongorán előadni hallották, megállapították, hogy gondolatban, érzésben ez legerőteljesebb, legközvetlenebb hatású.

Ma az öreg Zimay is sok reményt fűzött ennek a dalnak sikeréhez, mely értékesebb tette volna azt a korszakot, melyet Honfi dal, Dalra magyar és Mi riasztja fel a magyart és sok más igen becses nemzeti dal szerzőjével önmaga font, mindig a nemzeti eszméért hevülő haláltánc köré.

Fájdalom, a Nemzeti dal, egyuttal *hatlyu dal* volt.

Több, mint egy álló esztendő óta tárgyalattam személyesen és írásban az öreg Zimayval a felett, hogy szerzeményét mily módokatok mellett adassuk elő legelőször? Kolozsvárt Nedoroszték János indítványára az erélyi muzeum, Budapest Kreith Béla hangoztatta a márciusi ifjúság néhai utczai kávéházának emléktáblával megjelölését.

Itt is, ott is, engem biztak meg a kivittel.

A Kis pipa külön szobáskájában, ebédnél és vacsoránál találkoztam Zimay hátyánnal.

Ott vettem tudomást arról, hogy zenét írt a Talpra magyarra; szakértőktől tudtam meg, hogy ez a zene nagyrészt, hatásos és hangulatos.

Kreith Béla gróffal kérleltük, kapaciztáluk az öreg Zimayt, hogy ne adassa elő sehol addig e szerzeményét, míg az egykori Pilvax kávéház előtt, a tábla leleplezőskor el nem énekelik.

Hazaíus hangu, szép átiratban is felkérte erre muzeumunk.

Kérésünkre az öreg meghajlott. Később neki buzdult. Örült, midőn a múlt évben megtudta, hogy a márványtábla megérkezett a Pilvax számára.

Bartók Lajos emléksorai már be voltak vésva a márványba, midőn a múlt hó 17-én szombat napon délbán a Szerviták vendéglőjében utolszór találkoztunk.

Kreith Béla gróffal Budapestről, több asztaltársával és Barabás Samu magyar-láposi ev. ref. lelkész rokonommal voltam ott. Az öregnek felcsillantak a szemei, arca sugárzott az örömtől, midőn elmondottam, hogy az egész ország ünnepe lesz e tábla leleplezés.

Ő elmondotta, hogy a Ganz gyár 150 tagból álló énekkarát fogja begyakoroltatni „Nemzeti dal”-nak elneklésére.

Kért, hogy idejekorán küldjünk hivatalos felszólítást az énekkarhoz, hogy annál buzgóbban készüljenek, mert ő maga óhajítja a dalkart ez ünnepen vezetni s azt akarja, hogy e dalnak a hatása nagy legyen.

Most már ennek is vége. Kihűlt a nagy szív, melyben oly forró lánggal égött a hazaszeretett szent tüze. Kihűlt, még mielőtt „hatlyu dal”-át eldirigálhatta volna.

Ki fogja átvinni örökét, követni nemes példáját a hazaszeretben és lelkesítésben? Nem születnek ma már oly lelkesítő honfi dalok, milyet Zimay és tsai, a régi kor emberei irtak.

A poulpourik és operettek még ezeket a régieket is kifigurázzák, elcsépelik. Mises érzünk már úgy, mint a régiek. Viseletben, szokásban, hangulatban és erkölcsökben internaczióálisok, ezek régiek letünk.

Az öreg Zimay haláláig kedvence volt a szépmunka. Nagy szívvel ő is mindenkit szeretett. Nem nősült meg, családot nem

alapított. A Kispipának volt törzsvendége. Egy kis szoba még kisebb asztaltársaságának volt elnöke. E társaságának tagja volt gr. Kreith Béla, Bartók Lajos, Krisztinkovich min. tanácsos, tagjai ennek művészek, táblabírák, ügyészek és mások. Ezek az urak most megkönyezik szeretett elnöküket, gyászszal vonják be az asztalon azt a kolompot, melynek segítségével rebellis asztaltársai között a rendet és tekinélyt mindig fenn tudta tartani.

Gyászszal vonják be széke fölött levő fiatalos arczképét, melyről az öreg zeneszerző soh sem tudta meg, hogy mit rajzoltak annak a hátára, de mindig nagyon boldoggá tette őt az, hogy képre, a Bartók Lajos feje fölött levő tükörről oly kedvesen mosolyog reá Blaháné bíjós képe. Karikás uram is gyász fátvált őt. Van oka reá, nem csak neki, de mindnyájunknak. Kidőlt a nemzeti érzés terjesztőjének egyik legelkeesebb apostola, helyét nem pótolja senki.

Kuszkó István.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 11.

— **Április 11.** A hivatalos Magyarországnak ma törvénybe ígatott nemzeti ünnepe van. Egy pár középületen nemzeti zászló leng s az utcán járó-kelő tömeg csodálkozva áll meg a trikolor láttára és egyik a másiktól kérdi;

— Mit jelent ez?

— A milleniumot — mondja a más, mire aztán vállat vonnak és tovább mennek.

Némelyik, ha látja a városházán lengő lobogókat, úgy okosodik, hogy ma este kivilágítják a várost. A harmadik mást gondol, a negyedik ismét mást, csak épen azt nem hiszi senki, hogy ma nemzeti ünnep volna. A legnagyobb rész pedig nem is törődik vele.

Ilyen Magyarországon a hivatalos nemzeti ünnep.

Március 15-én sem a városházán, sem más középületen nem lengt lobogó, de minden szív feldobogott a márciusi esznék emlékeztetére. Az ifjuság az utcán ünnepelel a néppel és felharsant a Hymnusz s eldőrdültek a „Talpra magyar” viharos strófái. Délután a vigadóban előkelő közönség ünnepelel a szabadság születésének évfordulóját s este lakomára gyűltek az emberek s lelkes köszöntők hangzottak el a magyar szabadságért. Férfiak, nők gyermekek egész napon át nemzeti kokárdákat viseltek s a lelkekben élő hit manifestálta a történeti nagy epochát.

Ilyen Magyarországon a nem hivatalos nemzeti ünnep!

— **Gróf Majláth Gusztáv Károly** erdélyi r. kath. püspök tegnap délután személyesen elnököl a r. kath. status igazgatótanácsának rendes havi ülésén, melyen nagybárra folyó ügyeket intéztek el. Délután 6 órakor részt vett a Szent Antal gyermekmenház felolvasási estélyén. A püspök ma reggel a gyorsvonattal visszautazott székelyre Gyulafehérvárra. Onnan, mint értesülünk e hó 22-én Budapestre megy, s a 24-én reggel a herceziprimás vezetése alatt induló zarándok csapattal Rómába utazik.

— **Losonczy János betegsége.** Losonczy János Kolozsvár város árvaszéki el-

nőke ma reggel öt órakor hirtelen rosszul lett, annyira, hogy eszméletét is elvesztette. A gyorsan előhívott orvosok a betegség tüneteiből azt állapították meg, hogy Losonczy jobboldali gutta ütés érte s így betegsége súlyos természeti és a leggondosabb ápolásra van szüksége. A beteg ma egész délelőtt csaknem eszméletlen állapotban feküdt belkírály-utczai lakásán. Csak kevés időre tért magához és alig érthetően felelt a hozzá intézett kérdésekre. — Dél 1 órakor állapota még rosszabbra fordult, úgy hogy barátai intézkedtek, hogy garcon-lakásáról az országos Károlina kórházba vitessék, a hol remélik, hogy a gondos ápolás visszaadja egészségét. A mentőkocsiba fél két órakor helyezték el a beteget, a ki ez alatt egy pillanatig sem volt eszméletnél. Az orvosok azt a reményt fejezték ki, hogy ha szerencsés felszivódás áll be, a szélütött testrészen, a beteg állapota jobbra fordulhat, de mindent meg kell tenni, hogy a közel álló katasztrófát elhárítsák. Losonczy betegsége híre városszerte mély megdöbbenést és őszinte részvétet keltett. Jó kedélye, nemesen érző szíve sok igaz és őszinte barátot szerzett a derék tisztviselőnek, a kinek betegsége sokaknak mély fájdalmat okozott.

— **Szakosztályok gyűlése** Kolozsvár város szakosztályainak gyűlésén tegnap együtt véve csak három városatya jelent meg. Dobai Antal a jogügyi, Merza Lajos a pénzügyi Nagy Lajos tanár pedig a tanügyi szakosztályt képviselte. A szakosztályok tárgyalták a bérkocsi szabály rendelet és még igen számos ügyet, a mely tárgysorozaton volt Ma nem tartanak gyűlést. Holnap végzik be a közgyűlésre kerülő ügyek előkészítését.

— **Utcák neve.** Új táblákat, új nevet kapnak Kolozsvár utcái. A város pályázatot hirdetett a szám táblákra. Ullmann czímfestő miltája volt a legelőkelesebb. Ezt el is fogadták a szakosztályban. Fehér alapon feketék lesznek a számok. Minden házszám tábla ára két korona lesz, melyet a háztulajdonosok fizetnek, azonkívül kötelesek lesznek házszámot tisztán tartani és láthatóra festetni.

— **A kolozsvári légszeszgyár kudarca.** Tegnap a városi szakosztályok kezelték le a kolozsvári légszeszgyárt. Ez a külföldi társaság is ép úgy, mint a bécsi Auer féle „gas gliicht” magyarokat zsákmányoló társaság még több jogot akart magának megkaparítani, mint a mennyit a szerződés biztosít, kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy a kultuszminiszter ne merészele átveztetni a klinikák épületéből az utcán át az építendő elmeegógyintzetbe a villamos erőt. A város, mint említettük, választott bíróság elő kívánta vinni a dolgot. Felszólította a légszeszgyárt, hogy nevezze meg bíráit. A légszesz-gyár haladékokat kért, kapott. Lejárt a haladék, s azután himezett, hámózott, végre kijelentette, hogy bíróságra nem megy bele, de elveit fenntartja. A szakosztály napirendre tért a légszesz-gyár fölött s már most a keresk. miniszter engedélye alapján az állam is, más is vezetheti az utcán a villamos erőt világitási czélból. Jó volna ezt a közönséget zsákmányoló légszeszgyárt teljesen leszerelni, valamely uton-módon.

— **A kolozsvári ev. ref. egyház új lelkésze.** Zajtalanul, a nyilvánosság elől egészen elzárkózva, szép ünnepre készül a kolozsvári ev. ref. egyházközség. Mindenek felett tisztelt és szeretett püspököt óhajítja meghívni az egyik türesedésben levő papi állásra. Ez ünnepélyes aktus egyben fényes diadala lesz a kolozsvári ev. ref. egyház-

— Természetes, hogy beszélhetsz! — mondá. De kérek, ne csinálj olyan nagy dolgot belőle. Látod, hogy nincs semmi bajom. Már az ijedségen is tul eszem és nem a te hibád volt.

— Az én hibám! Szentséges egek, ha azt gondolnám, hogy az én gondatlanságom okozta, hogy szinte meghaltál és ha nem tudnám bizonyosan, hogy az nem úgy volt, felvenném azt a revolvert és főbe lőném vele magamat. — Egy pillanatra elhaltatott, hogy megpöbálja magán uralkodni.

Esküszöm neked, — folytatá — hogy tízperczezel a jöveteled előtt kiszedtem a töltéseket a revolverből — egyet sem hagytam benne; sőt a mint mondam neked, kitakarítottam és ha meg lett volna töltve, meg kellett volna löni magamat — egyet teszek ezre, hogy azt tettem volna. És a tisztítását meg nem végeztem be. Sietve hagytam félbe, hogy azt a jelönetet beveggeztem, melyel elfoglalva találtál. Ha vissza tértem volna hozzá, úgy bánya vele a hogy bánni kell, midőn tisztítják — agyon lőttem volna magamat.

— Oh, hála az égnek, hogy én vettem fel! Kiáltá Dóra. Oh, ko nyolan értem!

Miért ne? Engem nem érintett a golyó, de téged megölt volna! Oh, milyen menekülés mind a kettőnknek! — Egy pillanatra még közelebb simul a jegyeséhez és azután felemelte a fejét. De megvagyok zavartva — folytata ez oly rejtélyes. — Te kisérted a töltéseket belőle és még is — Rodarik, egész bizonyosan tudod, hogy kiszedted?

— Egész bizonyosan. Azt gondolod, hogy megengedtem volna, hogy a kezébe vedd, ha azt nem tudtam volna?

(Folytatása következik.)

De aztán a ki ért hozzá, tud tenni róla; eltávoztathatja a rosszat s a maga javára fordíthatja. Ki veszi a fecsketojást fészkből, megissza s szerencsés lesz. (Bács megye. Nagy József gyűjt. Ethn. VII. 99.) Vagy kivészen egy tojást, keményre főzi, aztán ismét vissza teszi. Harmad nap mulva kivészi, egy kis gyökeret fog benne találni. Ezt tegye az erszényébe s minden elveszett pénzt visszanyeri. Szegezen azt mondják: Fogd meg a fecskéfiókat, ásd el a kereszt utban akárhol. Tized nap mulva ásd fel, találasz helyet egy keresztet. Hordozd azt magadnál, soha meg nem lehetnek fegyverrel. (Ferenzi János gyűjteménye M. Nyelvőr, III. 369.) A régi (1617—1701.) Kőmárami Énekeskönyv budapesti nemz. muzeumi kéziratban ez a feljegyzés van: Ha valakit akarsz megszerezni, az főtékének az nyelvét tedd az nyelv alá. Próbált dolog. (Erdélyi Pál közlése. Ethn. XI. 81.) Kolozsvárt pedig azt mondják, hogy ha tavaszra a fecske első fiókájának kiszurod a szemét, az anyja elmegyen a tengerre s orvosságot hoz. Mikor a fióka meggyógyul, vedd ki és öld meg. A begyében találsz három követ. Egyik meggyógyítja a szemfájást, a másik világít a sötétben; a harmadikat tedd gyűrűbe; ha ujjadra buzd, láthatatlan lesz.

Am ezeket csak a „tudósok” üzik. A nagy tömeg szívében csak szeretet, kegyelet van. Még azt is értik, mit beszél. Tisztán kivészik a nótájából, hogy ezt mondja:

Kicsit a kicsinek, nagyot a többinek; ha nem kell, tisd pofon, hogy szeme vicso-oggyéék!

Megérkezésekor megértük a panaszt:

Csi—i—pi—i, kicsáni,
Fekete lukáci!
Mikor elmentem,
Hat asztagot hagytam;
Mikor visszajöttem,
Egyet sem találtam. (Szucsák.)

Örvendeznek a visszatérő vidám madárkának, mely fényt, meletet hoz, új életet, új örömet hirdet.

Csicseregése valami jól eső melegséget, fel-felcsillanó reménységet bűvöl a szívekbe. Megnépesült újra a házeresz. Megjötték a fecskék!

Itt vannak a fecskék!

Versényi György.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— **Swordnától.** —

Az Ellenék részére fordította: **AMICA.**

XXVIII.

(Folytatás.)

(83)

— Nem, senki, ha csak az öreg aszszony, a bejáróném vagy a konyhában. De ő sohasem szokott vissza jönni, miután sikerült ötöt elküldenem.

Lehajlott, hogy a porcelán darabokat felszedje. Talán a szél bsinálta; az ajtót nyitva hagytuk.

— Igaz biz az. Dóra ismét a tükörhöz ment, feltette a kalapját, aztán elfordult. Oh édesem, hát az mi? Nem tudtam, hogy pisztolyokkal is van dolgod. Ugy-e az pisztoly?

— Az egy revolver. Akkor szereztem, midőn Queenslandban voltam. Mert tudod,

ott künt az ilyenféle portéka néha szükség, főleg, midőn valaki olyan vándor életet folytat, a milyen az enyém volt; szerencsére soha sem volt alkalmam azt használni; de lehetett volna. Némelyek azok közül, a kik ott künt vannak, a legenyébb kifejezést alkalmazva rájuk, gyanus karakterek. Ártatlan kis jószágok látszik, ugy-e?

— Inkább játékszernek látszik, mint fegyvernek.

Dóra kíváncsian nézte a csinos kis fényes fegyvert, melynek a csillogása vonta magára a figyelmét, a mint az az ablak mellett levő álvány szegeletén feküdt.

— De azért még sem szeretem a külséjét, folytatá, milyen kedves hely lehet az Ausztria, ha a zsebedben ilyen portékával kellett járnod? Meg van töltve?

— Ha meg volna töltve, nem volnék olyan esztelen, hogy kü t hagyjam. Ámbár rendesen töltve tartom, mert ez a hely olyan magányos, ámbár Bendigó pompás testőr, de azért nem árt rajta kívül valamire számítani, ámbár itt édes kevés van, a mi a tolvaj betörésre csábítja, de azért még sem szeretném kiténni magamat annak az esélynek, hogy a fejemet betörjék. Ma reggel kitakarítottam, hogy rendben legyen.

— Látom. Én is azt gondolom, hogy miután olyan egyedül vagy itten, jó azt rendben és készen tartani, az ember néha olyan borzasztó dolgokról olvas. Azokkal a füres kis kup alakú dolgokkal töltöd meg?

— Igen, azok a töltések. Elégé ártatlan portékákknak látszanak, ugy-e?

— Juj — én irtozom tőlük, mondá a leány, a mint a revolvert a kezébe vette. Ez nagyon csinos kis jószág, — mondá. Édesem, majd taníts meg, hogy hogy kell vele löni, hogyha valaha egyedül találók maradni a portékáinkkal, képes legyek azokat védelmezni. Mekkorát síkoitana Nán néni,

ha látná, hogy a kezembe veszem. Ő irtozik a fegyverektől — én is, mikor meg vannak töltve. Hogy sűtöd el? Azt gondolom, hogy annyit én is tudok. Ugy-e, így ni?

Mind a kettőnek az alkairól egykiáltás hangzott; Dóra az asztalhoz tántorodott. A lövést egy villongás követte és a leány mögött levő ablak üveg árárokba zúzódva patogott szerteszét.

XXIX.

Dóra nem ájt el; idegei sokkal erősebbek voltak, minthogy még ilyen rázkódás alatt is engedjenek, ámbár a golyó oly közel ment el a haláltéka mellett, hogy szinte horzsolta. A mint megtántorodott, a Curzon karjaiba esett és a füstölt revolvert a padozatra ejtette. — Talán a Curzon rémülete segített a leányt magához téríteni — tényleg ő volt az, a ki annyira összeszedte magát, hogy első volt, a ki beszélni tudott.

— Nem vagyok megsérülve, — mondá — sőt már az ijedségem is elmúlt. Édes, nincs semmi bajom. A golyó nem érintett engem!

Dórám olyan bizonyos, mint az, hogy elő ember vagyok, hogy a revolveremből minden töltést követtem!

Ezt mondta, a mint a leányt a diványra helyezte és térdre borult mellette. Ő sokkal inkább meg volt rémülve, mint Dóra; a leány vesztélyének a borzalma, bármily erős tért föl, kábultt és nyengévé tette; erősen magrázkódott, amint az magához szorította. Midőn néhány pillanat mulva erőt tudott magán venni és felállott, szilva pálinkát hozott elő a szekrényből és kérte Dórát, hogy igyék belőle, ő maga is ivott és aztán leült a leány mellé.

Dóra mosolyt erőltetett: még mindig nagyon halvány volt, ámbár nem annyira, mint Curzon. Kezét az ifju kezébe csuszaltta.

nak. Diadala lesz azért, mert a kolozsvári ev. ref. hitélet egy olyan férfiut nyer meg a tényleges akció terére, a kit Isten ihletett meg arra, hogy az ő igéit hű népének magyarázza. Szokatlan lelkesedést és nagy örömet okozott tegnap a presbiteri gyűlésen már a gondolata is, hogy az első papi állást főpásztora fogja betölteni. A gyűlés elhatározta, hogy nyomban átír az igazgató tanácsnak, melyben engedélyt kér, hogy a választás az egyházközség püspöke iránti tiszteletéhez, szeretetéhez és meleg vonzalmához méltó formák között történhessen. Az igazgató tanács mai gyűlésén határozott a kérdés felett.

— **Uj kántor a kolozsvári ev. ref. egyházban.** A kolozsvári ev. ref. egyház kántori állása elhalálózás folytán üresedésbe jöven, a tegnapi d. u. dr. Gidófalvy István főgondnok elnöklete alatt tartott gyűlésen kimondatott, hogy a kántori állás haladéktalan betöltése iránt az intézkedéseket megteszi. A presbiterium nagy gondot fordít arra, hogy a vallásos érzés ápolására az egyházközségben a jövőben is a legnagyobb gond fordítassék.

— **Ij. Téglás Gábor** elhalt fiatal poeta síremléke javára újabban özv. Kovács Odónné Budapestről 20 koronát, Kovács Margitka 1 koronát, Kovács Ödön 3 koronát, Hanschild Adolf Budapestről 17 koronát adományoztak. A sajtó alá rendezett költeményes kötetre is szép számú előfizető jelentkezett s a kötet május végén alkalmasint meg fog jelenni.

— **A záróra.** Az éjjel 2 órai záróra szomorúság a lumpoknak, vesztés az kávéházak és lebujszoknak. Éjjel 2 óra után lehet legjobban megfőzni a berugott vendéget. Egyik kisebb kávéházas arra kérte Kolozsvár városát, hogy az ő üzlete részére a 2 órai zárórát tegyék hajnali 4 órára. A szaksztyályok fenntartandónak vélik a 2 órai zárórát, azonban tekintettel a reggelig mulatni szeretőkre, olyan szabály alkotandó, mely 2—5—10 fí extra díjért esetről esetre megengedje egyes társaságoknak azt, hogy reggelig mulassanak. Szabályt rendelet alkotandó, mely szerint a szállodákban, kávéházakban csak 9 óráig legyen zene, a tányérozás kiküszöböltessék, e helyett zenei belépő díjat szedjenek. Társaságok mulattatására külön ívó szobákban lehet zenélni, előleges díj fizetés mellett. Ezekből remélik, hogy a városnak néhány ezer fí bevételre lesz.

— **Mi lesz a kolozsvári lövöldével?** A lövöld rozoga, tetemes javítást kíván, a mi 8000 koronába kerül. Szóba került a megújításra öreg épületnek a lebontása is. Am a szaksztyályok tisztelik a tradíciókat. Társadalmi és honvédelmi szempontból szükségesnek tartják, hogy a lövészegylet éltebe hívassék és a lövöld rendeltetésének átadásuk.

Hiszen a maroknyi burok is jeles lövőképességüknek köszönhetik, hogy győznek az angolok felett. Ugy lövőzik őket, mint a szalonkákát. A szaksztyályok javasolják, hogy renováltassék ki az 1200 korona bért jövedelmező lövöld s hívassék életre a lövészegylet.

— **Felolvasási estély.** A Szent Antal árvamenház javára tegnapi délután tartott meg a nyolczadik felolvasási estély. Az estélyen jelen voltak többek közt gr. Majláth Gusztáv Károly püspök, gr. Kornis Viktor igazg. tanácsai alelnök, Bíró Béla apátplebános, Páll István apátkanonok, gr. Tholdalagi István püspök titkár, dr. Torma Miklós Szolnok-Doboka megye alispánja, Pap Farkas kir. táblai bíró, dr. Erdélyi Károly főgymn. felügyelő, Spiró Emil máv. föllenör, Novotni Endre, Rietly Károly, dr. Lóky Béla főgymn. tanárok, Szentpéteri János, Neuhirer Ödön, Szekeres József, Medgyesi József lelkeszek stb. Az estély kitünően sikerült előképekkel vette kezdetét, melyben a két alakot Szfetea Mária és Göllner Etelka, kisasszonyok személyesítették. E képlet bemutatása alatt a Mária énekkar és a Kolozsvári Dalkör Öberti János karnagynak ez alkalomra szerzett — „Elhagyatva” című vegyes karát énekeltek teljes precizitással és kitűző tetszés közt. Obertinek e hangulatos szerzeménye egyike e nemben a legszebbeknek, a melylyel ismét bizonyosságot tett arról, hogy az egyházas zene szerzés terén kiváló tehetséggel bír s csak ohajtandó, hogy e nemben men-nél többet termeljen. A képlet után Gál László egyetemi hallgató Mindszenti Gedeon-nak „Nyugodjatok még” című költeményét. Ezután lelkes éljenzés közt lépett az emelvényre Pollák Lajosné, ez a kiváló írói kvalitásokkal rendelkező urhölgy, s gyönyörűen kidolgozott felolvasást tartott a *Vallásosság-ról*. Magas nívón mozgó és ékes gondolato-kat tartalmazó felolvasását a közönség szo-katlanul nagy figyelemmel és nagy gyönyörűséggel hallgatta. A fényesen sikerült felolvasásért sokan gratuláltak. Ezt követőleg a Mária énekkar és a Dalkör Mendelsohn-nak „Oh Jézus tiszta égi fény” című vegyes karát adta elő nagy hatással és általános tetszés közt, majd Hatala Hajnalka k. a. a tanítónő közpő intézet jeles növendéke szavalta el László Miklós „Megnyugvás” című költeményét. E pontnál egy sajnálatos in-ciden-s morált fel. Ugyan is a szavaló k. a. a költemény vége felé a nagy hőségben első-

dült s e miatt nem is fejezhette be a költeményt, melynek java részét — bár gyöngé-kedve, — de igen szépen és megkapó közveleltséggel szavalta el a közönség lelkes tapsai között. A Mária énekkar és a Dalkör fejezte be az estélyt: „Az ur kegye” című vegyes karral. A felolvasás után gr. Majláth Gusztáv püspök tartott rövid, de igen szép és nagy érdeklőt hallgatott alkalmi beszédet, buzdítva a hallgatóságot a kibékülésre önmagunkkal és embertársainkkal. A pompás rögöntzés után viharosan megéljeneztek az ifjú főpásztort. Az estély a perselyes gyűj-tésben 122 koronát jövedelmezett a jótékony célra.

— **A talián és a hamis lírák.** A Kolozsvárt vendégcserepelt talián tényleg elfoglalt Temesvárt. Ott Gore Salvatore-nak írta magát. Tegnapi d. u. fél 5 órakor ér-tszította a kolozsvári rendőrséget a temesvári főkapitány, hogy Salvatore urat Aradon utaz-tatja, a hol szintén felváltott tévedésből, né-hány hamis lírá. Addig is a fényképet küld-ik el Kolozsvárra a hamis taliánnak.

— **Lóosztályozás.** A lóosztályozás f. hó 13-án, Nagypénteken az ünnep daczára is meg fog tartatni, miért is nagyon kíván-tos volna, hogy az V Hídvelei ker. lótulajdó-nossai még 8 óra előtt jelennének meg ló-vaikkal a Trenesintéren, hogy a lóavató bi-zottság még templomozás előtt befejezhese az osztályozást.

— **Kolozsvári szemét hordás.** A tegnapi szakosztályi gyűlés tárgyalta a szo-méihordási vállalkozó kauceziójára vonatkozó kérését. A szakosztályok megengedték, hogy Stark vállalkozó béréből havi 200 koronás részletekben vonassék le a 600 korona bi-ztosítás.

— **Unitárius** isztentisztelet tartatik urvacsora kiosztással április 16-án Nagy-Enyeden, a leányiskola egyik nagy termében, a fegintézetű lelkesz t. Siménfalvi György által.

— **Tenyészállat-kiállítás Nagy-Enyeden.** Az „alsófehervármegyei Gazd-sági Egyesület” Nagy-Enyeden, 1900 május hó 4-én díjazással egybekötött tenyészállat-kiállítást rendez. A kiállításon pénzbeli jutalomra csak kisbirtokosok tarthatnak igényt (5—100 holdas birtokosok.) Államdíjak, ha megfelelő állatok a kitűzőt díjra nem len-nének, ki nem osztatnak. Azon apaállatok-kal, melyek I. államdíjjal lettek jutalmazva, — eladás esetén — az állam megkínálódó. Díjakat csak alsófehervármegyei tenyésztő nyerhet. Idegen vármegyei birtokosok te-nyészállatait elismerő oklevéllel tüntethetők ki. A díjak és oklevelek odaítélése felett a bíráló-bizottság határoz. A bíráló-bizottság gróf Teleki Árvéd és Szalánczi Lőrincz vár-megyei nagybirtokosok elnökeiként alatti 16 tagból áll. A bíráló-bizottságnak hivatalból szavazati joggal bíró tagjai: az állami ker. állattenyésztési felügyelő, az állami ker. vár-megyei központi és városi állatorvosok, to-vábbá az egyesületi titkár. Egy kiállító — egy osztályban — csak egy díjat nyerhet. Egyesületi és magándíjak relatív jóságú állatoknak kiadatnak. A kiállítás kezdete 1900. május hó 4-én d. e. 10 órakor. Helyszín Nagy-Enyed város vásártára. A díjak 1900. május hó 4-én d. u. 5 órakor a helyszínen, kedvezőtlen idő esetében a városház nagy-termében fognak kiosztatni. A tenyészállati-lás berendezésére Kovács Gyula, Nagy-Enyed r. t. város polgármesterének elnöklete alatt egy 14 tagból álló rendező bizottság kéréssel fel. Tenyésztők és kiállítók tenyészállataik bejelentése végett Székelyhidyi Viktor gazd. egyleti titkárhoz (Nagy-Enyed); a szállítási kedvezményes igazolványokért pedig Tulod-y Sámuel m. kir. állattenyésztési felügyelő urhoz (Kolozsvár) forduljanak.

— **Gyalui sátor vásár nélkül.** Gyalu nagy község sátrakat épített, vásár he-lyet rendezett be és kérelmet adott be a miniszterhez, hogy most már országos vá-sárt engedélyezzen. A kolozsvári keresk. és iparkamara nem tartja szükségesnek azt, hogy Gyaluban orsz. vásár legyen. A gyaluiak a kolozsvári vásáron is beszerezhetik szükség-léteiket. Kolozsvár város szaksztyályai tegnapi tárgyalták a gyalui orsz. vásár kérdését. Nem tartják szükségesnek azt, hogy Gyaluban orsz. vásár legyen.

— **A hét gyermekes özvegy.** A nemes szívű emberbarátoknak ez után hozzuk szíves tudomásukra, hogy özv. Tóth Józsefné, a ki hét kiskoru árva gyermekével maradt minden támasz és kereset nélkül, s a ki eddig Kilmunostor utca 105 sz. a házán lakott, most onnan átköl-tözött a Kültörde utca 24-ik számú hához.

— **Leírás a husvéti didergők ház-alásáról.** Vettük az alábbi sorokat: *Nyílt kérelem!* Nehai Wass József a „Napkelet” 1857. évi folyamában az erdélyi magyarság husvéti határjáró szokását ismertette s vele kapcsolatban röviden megemlékezett a *husvéti didergők* házálásáról is. Mivel a didergő népszokásban a pogány eredetű kénosi és löködi (Udvarhelyvm.) regölés elveszettnek vélt töredéke lappang, tisztelettel kérem ha-zai néprajzi irodalmunk barátait, hogy mind azt, a mit e tárgyról tudnak, a község meg-jelölésével velem röviden közölni szivesked-jenek. Ha valaki a rendkívül fontos népszokás körülményes leírását (a didergők korá-nak, számának, öltözködésének, megjelenése idejének, szerep neveinek stb. megjelölésével s főként *mondókáik* pontos lejegyzésével) bir-tokomba juttatja, a közlő neve alatt s meg-felölő tiszteletdíj kiutalványozása mellett a M.-Néprajzi Társaság havi folyóiratában, az Ethnographiában fogom közzé tenni. Buda-pest (Nemzeti Muzem) 1900. április 13. dr. *Sebestyén Gyula*, a M.-Néprajzi Társaság fő-titkára.

— **Elveszett** tegnapi este a színházról a főtéri statuspalotáig vezető uton egy világos sárga bőr cigarettá tárcza. A szíves megtalálót dr. László Ernő tulajdonos jutalomban részesíti.

Mulatság.

Deák estély a bójában.

A szászvárosi ev. ref. Kun kollegium ifjusága f. hó 7-én a „Transsylvania” nagy termében a gróf Kun Kocsárd-szobor alap javára jótékony czélú hangversenyyel egy-bekötött táncz estélyt rendezett. A hangver-seny programja választékos volt s a „Him-nus a dalhoz” című dallal — melyet az ifjuság vegyes kara adott elő — nyitotta meg. Ezt követték szavalatok: magyar, né-met és franczia nyelven. Nagy hatást ért el ezután Dózsa Piroska k. a. zongora játéka-ral, ki Székely Imrétől egy magyar ábrán-dot adott elő, kitűnő technikájával zúgó tap-sokat aratva. Említésre méltó még az ifjuság zenekarának játéka, mely Erkel F. „Hattyu dalát” a Hunyadi László című operából lelkesedést kelte játszta el.

Az estély kiváló program pontját ké-pezte a Gál Ilona k. a. által elszavalt „Szép Gozód Ilona” című melodráma, melyet zongorán Makai Jenő zene tanár ur kísért. E darab előadása után a lelkesedés a tető pontra hágott s a közönség fanatikus tap-ssal jutalmazta a jeles szereplőket.

Ezt követte Héjas Ferencz „Monolog” című magánjelene, mit az ifjusági vegyes-kar magyar népdalok előadásával rekesztett be. — Előadás után az ifjuság tánczra per-dült és jól mulatott. A bruttó bevétel 230 ko-ronát tett ki, melyből 100 korona jótékony czélra fordítatik. Vajha a fent írt jótékony czélra másutt is rendezésének gyűjtéseket, hogy a nagy alapító és hazafinak: gr. Kun Kocsárdnak maradandó emléke mielőbb lé-tesülhessen!

Szászváros, 1900. április 8.
A szobor alap eddig 420 koronát te-szen ki.

k—s.

Gyászrovat.

Egy egyszerű, de nemes lelkű, jó asz-szony hunyta le örök álomra szeimeit Kolozs-várt. Faragó Istvánné halt meg élete 59, boldog házassága 32 évében. Az elhunyt férje, a magyar állam vasutak kolozsvári fő-műhelyének lakatos a és kiterjedt rokonság gyászolja, Nyugodjék békével.

Özv. *Ehrnberger Antalné* szül. vécse-szék *Ferenzy Constančia* Kolozsvárt meghalt.

Közönség köréből.*

Mikó-Ujfalu székely község pusztulása.

Tekintetes Szerkesztőség!
Mikó-Ujfalu község Háromszékmegyében (az Olt mentén) a pusztulás, a tönkremenés végső pontján áll.

A község régi időtől fogva egész 1882-ig birt szabad marhaelgeltetéssel és hetenkit két napi erdőlési joggal. A fent jelzett idő-től kezdve a törvény a községet telepítvé-nyesnek vette és ezen időtől kezdve a hasz-nálati jogoktól megfosztotta. Most e pusztán csak földmíveléssel foglalkozó székely nép így kintlódott 1894-ig, mindig remélve, hogy a törvény könnyebbít helyzetén. A várt köny-nyebbség helyett 1894-ben kimondatott a bir-tok megváltás, a mit aztán fizetünk is.

E megváltási költségeknek nem vártak a lejáratú idejét, hanem a tagosítást tervbe vették 1897-ben. — Ekkor a nép elke-sere-dett, de nem állt ellene, hanem érezve fi-zetéseképtelenségét, kérévnyt adott be ellene.

A tagosítást kimondott naptól kezdve a költségeket kivetették. Így eltelt egy év a folyamodásokkal oknélkül és ezen költsége-knek első részletét 1899-ban ki kellett fizessük. A most hátralévő két utolsó részlete befize-tést elrendeltek folyó év 1900-ra egyszerre. Az előjáróság már meg is tette a zálogtár-gyak lefoglalását. A lefoglalás meg van, de a szegény nép honnan fizessen ily sok nyo-morma mellett, mikor egy félfillett erő jöve-delme sincs? A községi költségeket is saját zsebéből, fizeti melyet községi pótdadó címzen hajtanak be. E pótdadó is jelentékeny össze-get tesz ki.

E miatt a belügyminiszterhez fordul a közönség és orvoslást kér.

Ha nem kap orvoslást, elzúllik az egész falu s Romániába kívándorolni kénytelen an-nak szegény népe.

Hogy a belügyminiszter e végső hely-zetben mennyit fog segíteni a nevezett köz-ség helyzetén, ez a jövő titka. Maradunk a Tek. szerkesztőségnek teljes bizalommal.

Mikó-Ujfalu, 1900. ápr. 4-én.

Álázatos szolgái: Németh József, Sebes-tyén Imre, Miklós Miklós, Sebestyén Ferencz, Bartos Mihály, Gábor János, András Mihály, Ignác István, Németh Ferencz, Varga György.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítasai és sürgöny-levelei.

A függetlenségi párt husvétja.

Budapest, ápril. 11.

A múlt hetekben még, a mikor politikai köröknek erősen foglalkoztak az általános választások közeli kitűzésének eshetőségével, a függetlenségi párt a husvéti ünnepekre több kerületben nagy szervezkedő gyűlést tervezett. Az akció azonban teljesen elmarad,

* E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldő illeti. Szerk.

husvét napja a függetlenségi párton is csöndes lesz, mivel a választási hírek alaptalanoknak bizonyultak s a párt korainak és szükségletlennek tartja, a szervezkedést.

Zichy — Zichy ellen.

Budapest, ápril. 11.

A Bács-Topolyán megalakult Ka-tholikus Népkör védnökeül id. Zichy János grófot kérte fel. Id. Zichy gróf — az országgyűlési néppárt vezérének nagybátyja — a védnökséget elfogadta, de a kör elnökéhez intézett hosszabb levelében öva intette a kör vezetősé-gét, nehogy a néppárt tanainak utat nyisson a nép közé. Kifejtette, hogy bármennyire is tisztelje rokonát és ba-rátját Zichy Nándor grófot, a magyar-országgi néppárt megteremtőjét, műkö-dését hosszú élete tanulságai alapján az országra károsnak találja és hogy nem egyszermind veszélyesnek is: az csak azon mulik, hogy a magyar nép zömének a néppárt irányában eddig tanusított visszautasító magatartása az-zal a reménnyel tölti el, hogy a nép-párti mozgalom, mint egy erőszakosan előidézett hullámvérés előbb utóbb magától meg fog szűnni. — Végre kijelenti, hogy a menyinyben a kör részéről ellenkező magatartást tapasztal-na: a védnökségtől azonnal vissza-lép és ugy erkölcsi mint, anyagi tá-mogatását a köről megvonja. A kör, védnökének állásfoglalása folytán, czímét „Katholikus kör”-re változtatta.

Az országgyűlés megsértője.

Budapest, április 11.

Gardos Juon, torda-aranyosmegyei oláh lakos ellen a mohácsi közjegyző feljelentést tett, miszerint Gardos a büntető törvénykönyv 262-ik szaka-szába ütköző becsületsértés vétségét követte el. A kolozsvári főügyész-ség erre vonatkozó megkeresését ez ügy-ben tegnapi tárgyalta az országgyűlés igazságügyi bizottsága és elhatározta, hogy ajánlani fogja a háznak, hogy az ügyész-ség részére adja meg a fel-hatalmazást.

Várkonyi István és a szocio-zista mozgalmak.

Budapest, ápril. 11.

Várkonyi István a vagyonos szo-czialista apostol ugylátszik, megelégette az eddigi babérjait és hírnevét, mert a jövőben már nem szándékozik többé szocialista mozgalomban résztvenni. Ezt tudomására adta az ugynevezett független szocialista-párt vezetőségének A független szocialisták e hó 21-én és 22-én tartják meg országos kongressz-usukat Szeghalmon, a melyre Szath-máry Péter a Földmívelő szerkesztője Várkonyit is meghívta. Várkonyi ennek következtében levelet írt Szathmárynak, melyben kinyilatkoztatja, hogy nem fog résztvenni a kongresszuson, sőt min-denféle szocialista mozgalomtól távol tartja magát. Érdekes, hogy Várkonyi-nak hat havi államfogház büntetését a napokban kellett volna megkezdenie, de Plósz dr. igazságügyminiszter-től gyomorbaja miatt négy heti halasztást kért amit megis kapott.

A pápa beteg.

Róma, április 11.

A pápa meghűlt s néhány napig kénytelen lesz fekdüni.

Vonat kisiklás.

Prága, ápril. 10.

Tegnapi déltájban a buschtiehradi va-sutnak egy vegyes vonata weipert-komataui vonalon Domina és Cernovic között földcsu-szamlás következtében kisiklott. Berbald fé-kezőt súlyosan sérült állapotban hozták a komataui kórházba. Több ember könyű sé-rülést szenvedett. Az áruforgalom valószí-nűleg szünetelni fog négy napig. A személyfor-galmat átszállással fogják föntartani. Hat teherkocsi összezúzódt, négy erősen meg-rongálódott.

Újabb bur győzelem.

Budapest, április 11.

Londoni jelentéssel szemben Pá-risba érkező táviratok megerősítik a hirt, hogy a burok bevették Mafe-kinget.

Háboru.

London, ápr. 10.

A Reuter-ügynökség jelenli Alíval-vorthból mai kelettel: Hir szerint Wep-ner mellett ma reggel ismét heves csata folyt, a melynek eredménye még ismeretlen. A burok hadereje három kommandóból áll, a melynek Máxim-féle és más ágyuk vannak.

Mafeking márcz. 27.

Az ellenség ma reggel hét ágyuval kezdte bombázni a várost. Az ágyuzás az ostrom kezdete óta soha sem volt ilyen heves. A burok egyszerre támad-ták meg a város északi oldalát és a délnyugoti őrállomásokat, de visszave-rettek.

Phladelphia, ápr. 10.

Az idevaló ifjuság tegnapi az Aca-demi of Nusicban nagy gyűlést tartott, a melyen több beszéd hangzott el a burok érdekében. A szónokok egyike Dawis Webster volt belügyminiszteriumi segédtitkár volt. A tanulóknak egyikét megbízták, hogy személyesen adjon át az elnöknek egy 23,000 iskolás fiu által aláírt föliratot, a mely azt a re-ményüket tolmácsolja, hogy a burok győzni fognak.

London, április 11.

A Daily News-nek jelentik Pretó-riából 9-iki kelettel:

Hivatalosan közhírré teszik, hogy egy Bradforttól délre vívott csatában **600 angol elesett, vagy meg-sebesült és 800 angol fogságba került.** A Daily Mailnak jelentik Lorenzo Marguerből 8-iki kelettel:

Dévet tábornok tegnapi Merkats-fonteinál **megverte az angolokat. 600 ember elesett vagy meg-sebesült, 900 ember fogságba jutott.** 12 szekér a burok zsákmánya lett.

A burok részéről elesett 5 ember, megsebesült 9.

Ugyane lapnak jelentik Loranco Larquezből tegnapi kelettel:

Az itteni németalföldi vasut társa-ság azt állítja, hogy távirati jelentést kapott, mely szerint a burok Kronstadt mellett fényes győzelmet arattak, mely alkalommal 900 angol fogságba jutott, míg a burok vesztesége elnézően cse-kély volt.

Páris, ápril. 11.

A New-York Herald egy táviratot közölt, mely az angolok vereségét me-g erősíti.

Bécs, ápril. 11.

A tőzsdén ma reggel féltizenegy órakor erősen tartja magát a hir, hogy az angolokat a burok erősen megverték.

Főszerkesztő:

BARTHA MIELÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-ség becses tudomására hozni, hogy a

husvéti ünnepek alkalmával a kolozsvári Múmalom Részvény-társaság

az eddig is legjobb hírnevű **lisztjeit** is fe-lülmuló minőségben fogja forgalomba bocsá-tani. Mídon erre, mint a fenti **múmalom főraktárosa**, a nagyérdemű közönség be-cses figyelmét felhívom, szíves párfogatást kérve tisztelettel

STERN JÓZSEF.

(Híd) *Wesselényi Miklós u. 13. sz.*

Rendetések azonnal házhoz szállítatnak.

Telefon szám: 399.

3—6

A nagyérdemű vevőközönség szíves fi-gyelmét felhívom a most érkezett **tavaszi újdonságokra.** Legújabb divatu kemény és puha kalapok nagy választékban. Magyar gyártmányu, eredeti angol, Borsalino eredeti Olasz és Pless-féle kalapok kizárólagos raktára. Finom minőségű és izléses kivitelű czipők **budapesti** elsőrendű cipész-mester-től. Legdivatosabb színes és fehér ingek, tou-rista, tennis-ingek, sven'terek, bicyklistákak, lábszárvédők, zsebkendők, keztükny nagy vá-lasztékban. Legnagyobb raktár nyakkendő különlegességekben. Husvét alkalmára finom illatszerek. Gumi-esőköpenyekek méret sze-rint.

Kiváló tisztelettel

BITTÓ REZSŐ.

Szilágyi Eleonora

Likör, Rum-szesz és Rumgyáros Kolozsvárt

Belmagyar-utca 27. Telefon szám 239.

Alapítottott 1832.

Ezen kitűnő minőségű hazai gyártmány, mely külföldön is legelsőrendű kitüntetések-ben részesült, kapható a **Gyártelep főüz-le** helyiségében, valamint minden elsőran-gu fűszer-üzletben, gyári áron.

Vidéki megrendelések pontos eszközöktetnek.

Tisztelettel

Szilágyi Eleonora

likör, pines-szesz és rumgyáros.

Sz. 3964—9000 polg.

346. 1—3

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy az igazságügyi államkincstárnak Kolozsvar szab. kir. város közönsége s társai ellen igazságügyi palota felépítésére szükséges ingatlanok, kisajátítás-kártalanítása iránti ügyében a kisajátítási ügyiratokhoz csatolt vázrajz és kisajátítási összeírás alapján:

1. A kolozsvári 1431. sz. tjkvben 1426. hrsz. a. foglalt Kolozsvar szab. kir. város tulajdonát képező köztér;
2. A kolozsvári 953. sz. tjkvben 1410-1,2, és 1421. hrsz. a. foglalt Grünfeld József tulajdonát képező belső épületes telek;
3. A kolozsvári 4878. sz. tjkvben 1422-1,2,3. és 1423. hrsz. a. foglalt Magyar Géza tulajdonát képező belső épületes telek;
4. A kolozsvári 4878. sz. tjkvben 1418-1,2,3,4. és 1419-1. hrsz. a. foglalt, az erd. ev. ref. status tulajdonát képező belső épületes telek, és

5. A kolozsvári 4878. sz. tjkvben 1416-2 és 1417-1. hrsz. a. foglalt szintén az erd. ev. ref. status tulajdonát képező belsőtelek és kertre vonatkozólag a kisajátítási-kártalanítási eljárás az 1881. évi XLI. tcz. 46. és következő szakaszai értelmében elrendeltetve a tárgyalás megkezdésére az egyezség megkísértésére ezen kir. törvényszék 16. sz. irodahelyiségében **1900 április 19-ke reggeli 8 órája** tüzetett ki, mikorra kisajátító a tkönyvi tulajdonosok s jelzáloghitelezőkön kívül bárminő jogcimen és jogalapon ismeretlen igénylők a részükre kinevezett ügygondnok Sugár József ügyvéd által képviselve meghívottnak oly figyelemzetéssel, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti eljárást s érdemleges határozathozatalt nem gátolja s e miatt igazolásnak helye nincs.

A kolozsvári kir. törvényszéktől 1900 apr. 5-én.

Csizsér Károly,
kir. tszéki bíró.

Torda-Aranyosvármegye Alispánjától.

4468—900.

329. 1—1.

Hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye közönségének tulajdonát képező s a M.-Ludas—M.-Mehesi törvh. közut 1—2 km. szakaszán fekvő (a m.-ludasi vasúti állomáshoz vezető) M.-Ludasi 1. sz. nagy Maros-híd vámszedési jogát, mely jog a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi minster urnak 20959—1895. sz. a. kelt engedélykiratával engedélyeztetett s legutóbb 16411—900. I. sz. a. a várm. közönsége javára meghosszabbított — az 1900. évi május hó 1-étől bezárólag 1905. év április hó 30-ik napjáig terjedő 5 egymásutáni következő évre haszonbér után kívánom biztosítani s ennek elérése érdekében 1900. évi április hó 20-ik napjának délelőtti 10 órájára hivatalos helységben (Torda, vármegyeház) zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Említtett híd az vámszedési jog 1 drb. szekeret vonó marha után 6 fillérben; szabadon hajtott marha, lovagolt v. vezetett ló után 4 fillérben; apró marha után, mint sertés, csikó, borjú, juh, kecske után 2 fillérben állapított meg, míg a vámentességet az 1890 évi I. t. cz. 99. §-a szabályozza.

Fölhívom mindazokat, kik ezen vámszedési jog gyakorlását irt időre elnyerni óhajtják, hogy erre vonatkozó zárt írásbeli ajánlataikat 1900 év április hó 20-ik napjának d. e. 10 órájáig hozzam annyiival inkább adják be, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Az ajánlathoz a megajánlott évi haszonbér összeg 5 százalékanak megfelelő bánatpénz csatolandó, mely összeg az ajánlat elfogadása és a szerződés megkötése esetén 50 százalékra lesz mint biztosíték kiegészítendő.

Tájékoztatóul megjegyezni kívánom, hogy a legutóbb 1894 évben eszközölt forgalmi összeírás alkalmával naponként átlag 466 vonó állat ment keresztül a haszonbérlet tárgyát képező hídon. Egyéb tárgyra vonatkozó feltételek nálam a hivatalos órák alatt (d. e. 8 órától — 1 óráig) bármikor megtekinthetők.

Tordán, 1900 márczius hó 25-én.

Dr. Betegh Miklós
alispán.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Nagyküllővármegye Nagysinki járásában fekvő Nádpatak községnek eladásra engedélyezett fatömeg zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános árverésére a hatánapot **1900 évi Május hó 14-én reggeli 9 órájára** az illető község irodájába tűzöm ki.

Eladásra kerül az 572461-2—1898 számú magas rendelet alapján engedélyezett s törzsenként felvett 7378 drb. tölgyfa, megbecsült 6044 m³ mü. és 7954 m³ tűzifa választékkal, 55329 korona s 30 fillér kikiáltási árral.

A kérdéses erdőterület jó megyei út közvetlen szomszédságában, Alsó-Szombafalva vasútállomástól, mintegy 12—14 kilométer távolságra fekszik. Árverezni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10 százalékát az árvezető bizottsági elnök kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

Zárt és kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok, melyekben árverezők kijelenteni tartoznak, hogy az árverési feltételeket ismerik s magukat azoknak alávetik, a szóbeli árverés megkezdéséig elfogadjatnak.

Az árverési feltételek s részletes becslési adatok az illető község előjáráságánál s a nagysinki magy. kir. járási erdőgondnokság irodájában bármikor megtekinthetők.

Nagysink, 1600 évi április hó 5-én.

Imecs Jenő,
főszolgabíró.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatású szer a **RÉTHY-féle pemetefű-czukorka,**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára **30 kr.** 5 dobozzal **1 ft 50 kr.** értelmű bérmentve küld.

RÉTHY BÉLA gyógyszerész
BÉKÉSCSABÁN.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható!
322. 4—10.

E l a d ó

Szamosfalva község és határán 30 hold szántó
a Szamos mellett,

**8 hold szénafü, 3 hold I. oszt. kert a Szamos mentén
1000 négyszögöl házastelek az országot mellett
és 3 hold erdő!**

Értekezhetni: Kolozsvárt, Görbeszappan-u. 23. sz. a.
347. 1—2.

GAZDATISZT

kerestetik, a ki állását azonnal elfoglalhatja! Évi 500
ft fizetés, lakás, szabadtűzelés a fizetése.

Okmánymáslatokkal felszerelt kérése küldendő **Ugron Gábornak Budapest, Józsefkörut 19.**
344. 2—3.

DUPPAUI ZAB

Királyné tengeri

50 kilónként 7 korona beküldése mellett — 10 mm.-án felül 10
százalék engedménnyel — rendelhető

GRÓF TELEKI ARVED UR

drassói uradalmában u. p. Koncza.
Ugyanott még néhány elsőrendű magyar bika, továbbá:
vadgesztenye és kőris sorfák, kőris és tölgyesmeték
kaphatók.
334. 2—10.

LILI-CREME

a leghatásosabb arc- és kézbőr finomító
készítmény!

LILI-CREME teljesen ártalmatlan, összetételü, nem
zsíroz, nappal is hasznáható!

Egy tégely Lili-Creme ára 1 korona. Egy darab Lili-szappan
ára 70 fillér. Egy doboz Lili-hőlgypor ára 1 korona 20 fillér és
2 korona.

Kaphatók: **Dr. Hintz György** gyógyszerertárban.
149. 27—50.

Arankamentes

kizárólag erdélyi

lóhere és legprimább luczernamag

a kolozs-monostori állami vetőmagvizsgáló állomás által olomzárólva
legjuttányosabban beszerezhető

Klein József és Testvére czégnél Maros-Vásárhelyen.
Mintázott ajánlatok kívánatra küldetnek.
308. 10—10.

100.000 RIPARIA PORTALIS

vessző, I. oszt. hibátlan eladó, ezere 8 forintért

UGRON GÁBOR szőlőszetéből, u. p. Dános (Erdély)
Almakerék.

Előleg 3 százalék megrendeléskor beküldendő. 339. 2—3.

Hazai gyártmányu vásznak.

SÁRGA KRISTÓF

fehérmű és vászonraktára

Kolozsvárt, Belközép-utca 3. szám.

Legnagyobb választék minden fajta szőnyeg, csipke- és gyapjú függönyök és gyapjú ág és asztalterítőkben, továbbá: minden szélességű Linoleum- és cocos szőnyegekben!

Legújabb divatu férfi- és női

fehérmű, zsebkendő, nyakkendő, színes és fekete férfi női és gyerek harisnyákban állandó nagy választék.

Saját készítményű minden igénynek megfelelő ág-huzaatok, selyem és Clot Paplanok, Aufrique- és tiszta lőszőr szőnyegek.

Valódi késmárki lendámszt asztalmentű 25 százalék gyári áron átl kapható.

Elvállal kihalásitási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.
315. 3—4.

Kész targonozák

Gergely Jánosnál

kültorda-utca 27. olcsó árban kaphatók!

345. 1—3.

Legjobb minőségű Raphia-hárs.

FRISS MAGVAK!

Özv. Ifj. PERE ISTVÁNNÉ

magkereskedésében

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 29. szám

Postával szemben.

Nagyválasztékban kapható szavatolt csiraképes legjobb minőségű friss

konyha-kerti-, mezőgazdasági- és virág-magvak.

296. 5—5.

Magosáva vetőmagvak üszök betegségei ellen.

RÓZSÁK

kitűnő szép magas és törpe példányokban, leg-hálásabb virágzó és szép fajokban kaphatók:

Schultz Rezső kertészetében

Kolozsvárt, Brétfü-utca 1. szám.

Virágüzletemben Unio-utca 2., kaphatók minden időszakban üde szép virágokból csokrok és koszorúk valamint alkalmi virág ajándékok a legszebb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve!

szolgálatkészséggel

Schultz Rezső, műkertész.

Modern fűszer-üzlet.

Telefonszám 451.

Kolozsvárt, Belmagyar-utca sarkán

a kor fejlett igényeinek minden tekintetben megfelelő fűszer-üzletet nyitottam, s abban fűszer, osemegé-, déligyümölcs-, bor-, sör-, liszt-, ásványvíz, szóval minden a fűszerüzlet körébe tartozó cikket első kézből a legjobb minőségben szereztem be, s azokhoz szolid áráért, pontos kiszolgálás mellett juthat a közönség.

Kérem üzletem berendezéséről, áruim jó minőségéről személyesen meggyőződni.

Megrendelések telefonon is eszközölhetők s a cikkek kívánatra házhoz szállíthatnak.

Tisztelettel

BENKE DEZSŐ.
fűszer-kereskedő.

317. 3—*.

Valódi és
kitűnő jó

erdélyi borok

Teutsch

udvari szállító se-
gesvári pinczészetéből

Kolozsvárt, Segesváry és társai

czégnél kap-
hatók!

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.